

ФІНАНСИ

Викладач: доктор економічних наук, професор Дятлова Юлія Володимирівна
Кафедра: інформаційної економіки, підприємництва та фінансів, 11 корпус ЗНУ, ауд. 415
E-mail: yuliyadyatlova25@gmail.com
Телефон: (+38) 050-047-14-66
Інші засоби зв'язку: Viber (+38) 067-988-76-58

Освітня програма, рівень вищої освіти		Інформаційна економіка Бакалаврський рівень				
Статус дисципліни		Нормативна				
Кредити ECTS	4	Навч. рік	2022 – 2023	Рік навчання - 2 рік	Тижні	3 семестр - 14 тижнів
Кількість годин	120	Кількість змістових модулів	8	3 семестр Лекційні заняття - 28 Практичні заняття - 14 Самостійна робота - 78		
Вид контролю	Екзамен					
Посилання на курс в Moodle		https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=13183				
Консультації:		індивідуально за домовленістю, або електронною поштою (у випадку вимушеної дистанційної форми спілкування)				

ОПИС КУРСУ

У навчальній дисципліні «Фінанси» розглядається роль фінансів як у відтворювальному процесі, так і у сфері «інтересів» фінансів. Дисципліна сприяє підвищенню професіоналізму студентів, допомогти їм стати кваліфікованими спеціалістами, дати знання і прищепити любов до професії фінансиста.

Метою курсу є формування у студентів базових знань з теорії фінансів, засвоєння закономірностей їх функціонування на макро- і мікрорівнях як теоретичної основи фінансової політики і розвитку фінансової системи.

Дисципліна розрахована на один семестр (третій семестр 2 курсу бакалаврата) та складається з 8 змістових модулів - тем, які для контролю включено по чотири теми у 2 модулі.

Опанування тематики курсу є фундаментальними знаннями, необхідними для підготовки бакалаврів.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У разі успішного завершення курсу студент **зможє:**

- розкривати взаємозв'язок усіх понять, їх внутрішню логіку;
- вміти аналізувати економіко-математичну модель функціонування фінансових відносин;
- використовувати вивчений матеріал до рішення конкретних економічних задач;
- об'єктивно оцінювати економічні процеси, що відбуваються в суспільстві;
- розуміти суть і тенденції розвитку фінансових відносин та їх особливості в сфері державних фінансів, міжнародних фінансів і фінансів господарських одиниць;
- розробляти й вирішувати питання теорії та практики розбудови фінансової політики держави.

ОСНОВНІ НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

1. Фінанси підприємств : підручник / В. В. Сокурєнка, Д. В. Швець, С. М. Бортник, С. О. Ткаченко ; за заг. ред. В. В. Сокурєнка; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. 2-ге вид., допов. та перероб. Харків : ХНУВС, 2022. 292 с. ISBN 978-966-610-261-7.

2. Ярошевич Н. Б. Фінанси: Навчальний посібник / Н. Б. Ярошевич, І. Ю. Кондрат, М. В. Ливда. Львів: Видавництво «Простір-М», 2018. 298с.

3. Матеріали лекцій дисципліни «Фінанси» (платформа Moodle в Системі електронного забезпечення навчання ЗНУ).

4. Тестові завдання до лекційного матеріалу дисципліни «Фінанси» (платформа Moodle в Системі електронного забезпечення навчання ЗНУ).

5. Методичні рекомендації до практичних занять з дисципліни «Фінанси» (платформа Moodle в Системі електронного забезпечення навчання ЗНУ).

КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ

Поточні контрольні заходи.

На змістовних модулях передбачено два види контрольних заходів:

- контрольний захід, що діагностує рівень засвоєння теоретичних знань (усне опитування та тестування);
- контрольний захід, що діагностує рівень сформованості вмінь і навичок (ситуаційне або аналітичне завдання).

Бали за кожен змістовий модуль встановлюються за теоретичне і практичне завдання і становлять у сумі складає 60 балів.

Підсумкові контрольні заходи:

На підсумковий семестровий контроль (екзамен) також передбачено 2 контрольні заходи (теоретичне і практичне завдання), вага кожного завдання складає 20 балів, загальна кількість за підсумковий семестровий контроль складає 40 балів.

Контрольний захід	Термін виконання	% від загальної оцінки
Семестр 3		
Поточний контроль (max 60%)		

**ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНЖЕНЕРНИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ**
Силабус навчальної дисципліни «Фінанси»

Змістовий модуль 1	Вид теоретичного завдання (тестування, опитування та ін.)	1-навчальний тиждень	3
	Практичні завдання (аналітична відповідь, опис ситуації, обґрунтування власної думки, розв'язання задач)	1 навчальний тиждень	3
Змістовий модуль 2	Вид теоретичного завдання (тестування, опитування та ін.)	2-3 навчальний тиждень	5
	Практичні завдання (аналітична відповідь, опис ситуації, обґрунтування власної думки, розв'язання задач)	2-3 – навчальний тиждень	5
Змістовий модуль 3	Вид теоретичного завдання (тестування, опитування та ін.)	4– навчальний тиждень	3
	Практичні завдання (аналітична відповідь, опис ситуації, обґрунтування власної думки, розв'язання задач)	4– навчальний тиждень	2
Змістовий модуль 4	Вид теоретичного завдання (тестування, опитування та ін.)	5-6– навчальний тиждень	5
	Практичні завдання (аналітична відповідь, опис ситуації, обґрунтування власної думки, розв'язання задач)	5-6 – навчальний тиждень	4
Змістовий модуль 5	Вид теоретичного завдання (тестування, опитування та ін.)	7-8 – навчальний тиждень	4
	Практичні завдання (аналітична відповідь, опис ситуації, обґрунтування власної думки, розв'язання задач)	7-8 – навчальний тиждень	4
Змістовий модуль 6	Вид теоретичного завдання (тестування, опитування та ін.)	9-10 – навчальний тиждень	4
	Практичні завдання (аналітична відповідь, опис ситуації, обґрунтування власної думки, розв'язання задач)	9-10– навчальний тиждень	4
Змістовий модуль 7	Вид теоретичного завдання (тестування, опитування та ін.)	11-12 – навчальний тиждень	4
	Практичні завдання (аналітична відповідь, опис ситуації, обґрунтування власної думки, розв'язання задач)	11-12 – навчальний тиждень	4
Змістовий модуль 8	Вид теоретичного завдання (тестування, опитування та ін.)	13-14 – навчальний тиждень	3
	Практичні завдання (аналітична відповідь, опис ситуації, обґрунтування власної думки, розв'язання задач)	13-14 – навчальний тиждень	3
МОДУЛЬ 1-8	РАЗОМ	1-14 навчальний тиждень	60
Підсумкове теоретичне завдання		екзамен	20
Підсумкове практичне завдання		екзамен	20
Разом			100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

**ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНЖЕНЕРНИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ**
Силабус навчальної дисципліни «Фінанси»

Тиждень і вид заняття	Тема заняття	Контрольний захід	Кількість балів
3 СЕМЕСТР			
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1			
<i>Тиждень 1</i>			
Лекція 1	Тема 1. Предмет фінансової науки як пізнання сутності фінансів.	Усне опитування і тестові завдання	3
Практика 1	Практичні завдання (аналітична відповідь, опис ситуації, обґрунтування власної думки, розв'язання задач))	Письмова відповідь	3
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2			
<i>Тиждень 2</i>			
Лекція 2	Тема 2. Генезис і еволюція фінансів.	Усне опитування і тестові завдання	3
Практика 2	Практичні завдання (аналітична відповідь, опис ситуації, обґрунтування власної думки, розв'язання задач))	Письмова відповідь	3
<i>Тиждень 3</i>			
Лекція 3	Тема 2. Генезис і еволюція фінансів.	Усне опитування і	2
Практика 3	Практичні завдання (аналітична відповідь, опис ситуації, обґрунтування власної думки, розв'язання задач))	тестові завдання Письмова відповідь	2
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3			
<i>Тиждень 4</i>			
Лекція 4	Тема 3. Становлення та розвиток фінансової науки.	Усне опитування і тестові завдання	3
Практика 4	Практичні завдання (аналітична відповідь, опис ситуації, обґрунтування власної думки, розв'язання задач))	Письмова відповідь	2
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4			
<i>Тиждень 5</i>			
Лекція 5	Тема 4. Фінансове право і фінансова політика.	Усне опитування і тестові завдання	3
Практика 5	Практичні завдання (аналітична відповідь, опис ситуації, обґрунтування власної думки, розв'язання задач))	Письмова відповідь	2
<i>Тиждень 6</i>			
Лекція 6	Тема 4. Фінансове право і фінансова політика.	Усне опитування і тестові завдання	2
Практика 6	Практичні завдання (аналітична відповідь, опис ситуації, обґрунтування власної думки, розв'язання задач))	Письмова відповідь	2
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 5			
<i>Тиждень 7</i>			
Лекція 7	Тема 5. Податки. Податкова система.	Усне опитування і тестові завдання	2
Практика 7	Практичні завдання (аналітична відповідь, опис ситуації, обґрунтування власної думки, розв'язання задач))	Письмова відповідь	2
<i>Тиждень 8</i>			
Лекція 8	Тема 5. Податки. Податкова система.	Усне опитування і тестові завдання	2
Практика 8	Практичні завдання (аналітична відповідь, опис ситуації, обґрунтування власної думки, розв'язання задач))	Письмова відповідь	2
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 6			
<i>Тиждень 9</i>			

**ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНЖЕНЕРНИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ**
Силабус навчальної дисципліни «Фінанси»

Лекція 9	Тема 6. Бюджет. Бюджетна система.	Усне опитування і тестові завдання	2
Практика 9	Практичні завдання (аналітична відповідь, опис ситуації, обґрунтування власної думки, розв'язання задач))	Письмова відповідь	2
Тиждень 10			
Лекція 10	Тема 6. Бюджет. Бюджетна система.	Усне опитування і тестові завдання	2
Практика 10	Практичні завдання (аналітична відповідь, опис ситуації, обґрунтування власної думки, розв'язання задач))	Письмова відповідь	2
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 7			
Тиждень 11			
Лекція 11	Тема 7. Бюджетний дефіцит.	Усне опитування і тестові завдання	2
Практика 11	Практичні завдання (аналітична відповідь, опис ситуації, обґрунтування власної думки, розв'язання задач))	Письмова відповідь	2
Тиждень 12			
Лекція 12	Тема 7. Бюджетний дефіцит.	Усне опитування і тестові завдання	2
Практика 12	Практичні завдання (аналітична відповідь, опис ситуації, обґрунтування власної думки, розв'язання задач))	Письмова відповідь	2
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 8			
Тиждень 13			
Лекція 13	Тема 8. Державний кредит.	Усне опитування і тестові завдання	2
Практика 13	Практичні завдання (аналітична відповідь, опис ситуації, обґрунтування власної думки, розв'язання задач))	Письмова відповідь	2
Тиждень 14			
Лекція 14	Тема 8. Державний кредит.	Усне опитування і тестові завдання	1
Практика 14	Практичні завдання (аналітична відповідь, опис ситуації, обґрунтування власної думки, розв'язання задач))	Письмова відповідь	1

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА

- Благуно І. Г. Фінанси. Навч. посіб. Львів : Магнолія-2006, 2007. 314 с.
- Вдовенко Л.О., Сушко Н.М. Фінанси Навчальний посібник рекомендовано МОН Київ : Центр учбової літератури, 2010. 152 с.
- Венгер В. В. Фінанси Навчальний посібник рекомендований МОН України Київ : Центр учбової літератури, 2009. 432 с.
- Внукова Н. М., Успенко В.І. Фінанси: вступ до фаху Навч. посіб. рек.МОНУ Харків: Бурун і К, 2005. 352 с.
- Данілов О. Д. Фінанси у запитаннях і відповідях Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. рек. МОНУ Київ : КНТ, 2008. 528 с.
- Фінанси для фінансистів. Підруч. для студ. вищ. навч. закл. затв. МОНМСУ. за заг. ред. Т.А. Говорушко. Київ : Центр учбової літератури, 2013. 612 с.
- Фінанси, гроші та кредит : навч. посібник / Н. О. Шпак, Н. Б. Ярошевич, О. Я. Побурко. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. 416 с.
- Фінанси (теоретичні основи) Підруч. для студ. вищ. навч. закл. затв. МОНУ під керівн. і за наук. ред.: М.В. Грідчиної, В.Б. Захожая. Київ : МАУП, 2002. 280 с.
- Фінанси підприємств : підручник / В. В. Сокурєнко, Д. В. Швець, С. М. Бортник, С. О. Ткаченко ; за заг. ред. В. В. Сокурєнка; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. 2-ге вид., допов. та перероб. Харків : ХНУВС, 2022. 292 с. ISBN 978-966-610-261-7.
- Ярошевич Н. Б. Фінанси: Навчальний посібник / Н. Б.Ярошевич, І. Ю. Кондрат, М. В. Ливдар. Львів: Видавництво «Простір-М», 2018. 298с.

Інформаційні ресурси:

- Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
- Офіційний сайт Законодавство України URL: <http://zakon.rada.gov.ua>

РЕГУЛЯЦІЯ І ПОЛІТИКИ КУРСУ

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Інтерактивний характер викладання дисципліни «Фінанси» передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Студенти, які з поважних причин були відсутні на практичних заняттях згідно встановленому графіку (за розкладом), обов'язково виконують ці практичні завдання, які розміщені на платформі Moodle СЕЗН ЗНУ.

Політика академічної доброчесності

Кожний студент зобов'язаний дотримуватися принципів академічної доброчесності. Письмові завдання з використанням часткових або повнотекстових запозичень з інших робіт без зазначення авторства – це плагіат. До студентів, у роботах яких буде виявлено списування, плагіат чи інші прояви недоброчесної поведінки, можуть бути застосовані різні дисциплінарні заходи (див. Кодекс академічної доброчесності ЗНУ).

Усі письмові роботи, що виконуються студентами під час вивчення дисципліни, перевіряються на наявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення UniCheck. Виконавці індивідуальних дослідницьких завдань обов'язково додають до текстів своїх робіт власноруч підписану Декларацію академічної доброчесності (див. посилання у Додатку до силабусу).

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Будь ласка, вимкніть на беззвучний режим свої мобільні телефони та не користуйтеся ними під час занять. Мобільні телефони відволікають викладача та ваших колег. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо. Електронні пристрої можна використовувати лише за умови виробничої необхідності в них (за погодженням з викладачем).

Комунікація

Очікується, що студенти перевірятимуть свою електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle та реагуватимуть своєчасно. Всі робочі оголошення можуть надсилатися через старосту, на електронну пошту та розміщуватимуться в Moodle. Будь ласка, перевіряйте повідомлення вчасно.

Електронна пошта має бути підписана справжнім ім'ям і прізвищем.

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2022-2023 рр.

ГРАФІК НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ 2022-2023 н.р. http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/1635.ukr.html

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених **Кодексом академічної доброчесності ЗНУ**: <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wz3lu3>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9y571a>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті: <https://tinyurl.com/y8g4x5>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9yfw9v>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога (061)228-15-84 (щоденно з 9 до 21).

ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ. Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції (Воронков В. В., 1 корп., 29 каб., тел. +38 (061) 289-14-18).

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ. Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок – п'ятниця з 08.00 до 17.00; субота з 09.00 до 15.00.

ЕЛЕКТРОННЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): <https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресами:

- для студентів ЗНУ - moodle.znu@gmail.com, Савченко Тетяна Володимирівна,
- для студентів Інженерного інституту ЗНУ - alexvasik54@gmail.com, Василенко Олексій Володимирович.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

Центр інтенсивного вивчення іноземних мов: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

Центр німецької мови, партнер Гете-інституту: <https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

Школа Конфуція (вивчення китайської мови): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>